

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Комисия по енергетика

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	353 - 12 - 25
Дата	23 / 10 2013 г.

ДОКЛАД

ОТНОСНО: Доклад за дейността на Омбудсмана на Република България за 2012 г., № 361-00-1, внесен от Омбудсмана на Република България на 01.04. 2013 г.

08

10

На свое заседание, проведено на 02.10.2013 г., Комисията по енергетика под ръководството на г-н Рамадан Аталай – Председател на Комисията, разгледа Доклад за дейността на Омбудсмана на Република България за 2012 г., внесен за разглеждане от парламентарната Комисия по енергетика с Разпореждане на Председателя на Народното събрание № 350-01-156/15.07.2103 г.

Докладът е разпределен на дванадесет постоянни комисии към Народното събрание.

Докладът за дейността на Омбудсмана на Република България за 2012г., се предлага на Народното събрание на основание чл. 22, ал. 1 от Закона за омбудсмана.

Заседанието беше открито от председателя на Комисията по енергетика, който обяви дневния ред, приет единодушно от членовете на Комисията.

Докладът беше представен накратко от г-н Рамадан Аталай, който обърна по-съществено внимание на дейностите, касаещи Комисията по енергетика – частта от доклада, свързана с дейността на Омбудсмана в областта на защитата на правата на потребителите на обществени услуги.

Докладът има за цел да представи жалбите и сигналите до омбудсмана, както и предприетите от негова страната действия по информиране и препоръки до съответните институции за решаване на конкретни проблеми на гражданите на страната, в качеството им на потребители на обществени услуги.

В доклада се представя обща информация за дела на постъпилите през 2012 г. и разгледани от Омбудсмана на Република България жалби, свързани със защита правата на потребителите на обществени услуги.

Посочено е, че от 2007 г. насам трайно е установена тенденцията броят на жалбите на потребителите на обществени услуги да съставляват най-висок процент от всички жалби, разглеждани от институцията на Омбудсмана.

През 2012 г. са постъпили **280 броя жалби**, свързани с услуги в областта на **топлогоснабдяването** и съответно - **180 броя жалби**, свързани с услуги в областта на **електроснабдяването**.

Освен производствата по разглеждане на жалби, от страна на институцията на Омбудсмана са извършени **проверки** по оплаквания срещу

съдебни решения, постановени при приключването на искиви производства с предмет на спора – защита правата на потребителите на обществени услуги, основен дял от които се припада на:

- жалби за дължима към топлофикационните дружества цена за енергия за сградна инсталация;

- жалби за липсата на варианти за избор за разпределение на топлинна енергия.

В доклада са анализирани отделни разпоредби от Закона за енергетиката (ЗЕ), създаващи, по мнение на Омбудсмана, предпоставки за неравноправни отношения между потребители и доставчици на обществени услуги. Визират се следните разпоредби от ЗЕ:

1. Член 153, ал. 1 от ЗЕ, въвеждащ презумпцията, че всички собственици или титуляри на вещно право на ползване в сгради – етажна собственост, присъединени към абонатна станция или нейно отклонение, са потребители на топлинна енергия;

2. Член 153, ал. 6 от ЗЕ, въвеждащ презумпцията, че клиентите в сграда - етажна собственост, които прекратят топлоподаването към отоплителните тела в имотите си, остават клиенти на топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация и от отоплителните тела в общите части на сградата.

Нормативното решение, заложено в чл. 153, ал. 1 от ЗЕ, произтича от това, че всички собственици или титуляри на вещно права на ползване в сгради – етажна собственост, дори и да са заявили изричен отказ от услугата „топλοςнабдяване“, остават, по аргумент от чл. 153, ал. 6 от ЗЕ, клиенти на топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация и от отоплителните тела в общите части на сградата.

Видно от представения доклад, през 2009 г. институцията на Омбудсмана е поискала от Конституционния съд нормите на чл. 153, ал. 1 и ал. 5 да бъдат прогласени за противоконституционни, тъй като стях се нарушават правата на гражданите, но съдът е отхвърлил искането и е постановил, че текстовете не противоречат на Конституцията.

Това е така, тъй като ако с дължимата цена за услугата „топлоподаване“ в сгради - етажна собственост, бъдат натоварени само собствениците или титулярите на вещно право на ползване, които не са се отказали от тази услуга, на практика ще бъдат накърнени техните права, защото само върху тях ще бъде разпределен товарът за дължима цена за топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация и от отоплителните тела в общите части на сградата, независимо че тази енергия се ползва от всички обитатели на сградата.

Освен това, в доклада се поддържа тезата, че независимо от решението на Конституционния съд, няма правна пречка законодателят сам да отмени посочените норми.

С оглед на гореизложеното, Комисията по енергетика не приема предложението на Омбудсмана на Република България текстовете на чл. 153, ал. 1 и ал. 5 от ЗЕ да бъдат отменени.

На анализ в доклада на Омбудсмана е подложена и разпоредбата на чл. 153, ал. 5 от ЗЕ, съгласно която при въведена система за дялово разпределение на топлинна енергия клиентите в сграда - етажна собственост, нямат право да прекратяват подаването на топлинна енергия към отоплителните тела в имотите си чрез физическото им отделяне от сградната инсталация.

Въз основа на анализа и като изхожда от принципното положение, че радиаторите са частна собственост, а „разпределителните линии“ – обща етажна собственост, Омбудсманът на република България предлага в ЗЕ да бъде дадено право на отделния потребител или на етажната собственост да вземат решение дали да се откачат радиатори или не.

При положение, че бъде дадена възможност за демонтиране на отоплителни уреди в самостоятелни обекти от многоетажни жилищни сгради, без да съществува възможност за проверка дали тези уреди след демонтажа не са монтирани отново, поради установения с Конституцията на Република България принцип на неприкосновеност на собствеността, на практика се създават предпоставки за нарушаване на правата на потребителите на топлинна енергия, които не са се отказали от услугата „топλοςнабдяване“, тъй като върху тях ще падне целият товар за плащане на потребената от сградата и отчетена в абонтанта станция топлинна енергия.

Нещо повече, при изравняване на потребената електроенергия в края на отоплителния сезон, надплатените суми следва да бъдат възстановени на потребителите на топлинна енергия – редовни платци, което автоматически води до загуби за топλοςнабдителните предприятия.

С оглед на гореизложеното, Комисията по енергетика не приема направеното предложение за внасяне на изменения в разпоредбата на чл. 153, ал. 5 от ЗЕ.

Разгледани са и случаи на отправени от Омбудсмана до държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) препоръки, свързани със случаи на нарушаване на правата на потребителите, при които монополните предприятия оправдават действията си с одобрените от Комисията общи условия за доставка на съответните услуги, като:

- *Нарушаване на правото на потребителите на избор кое задължение да погасят в съответствие с чл. 76 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) – преписка в ДКЕВР вх. № Е-04-00-55/27.01.2012 г.;*

- *Нарушаване на принципа на целесъобразност при обработването на лични данни на потребителите (преписка с изх. № към ДКЕВР 281/ 28.02.2012 г. с приложено становище на Комисията за защита на личните данни);*

- *Нарушаване на принципа на равнопоставеност в отношенията между доставчик и клиент при коригирането на количествата неизмерена електрическа енергия за минал период (преписка в ДКЕВР вх. № Е – 04-00-246/ 09.05.2012 г.).*

В доклада са анализирани и други текстове от Общите условия за доставка на съответни услуги, които създават неравнопоставеност, като:

- проверки на електромерите без присъствие на потребителите, с което се нарушава правото на потребителите да присъстват на тези проверки;

- монтиране на средствата за измерване на голяма височина, поради което потребителите не могат да контролират потреблението си;

- ограничаваща правата на потребителите на електроенергия процедура за поемане на имуществената отговорност при нанесени материални вреди;

- начисляване на лихви за забавено плащане върху прогнозни сметки за топлинна енергия.

При отчитане на принципа на разделение на властите, парламентарната комисия по енергетика няма контролни правомощия по отношение на ДКЕВР, но същевременно направените в доклада констатации относно дейността на Комисията могат да послужат като основа за законодателна инициатива за внасяне на съответни текстове в ЗЕ, водещи до преустановяване на констатираните от Омбудсмана неправомерни практики.

След откриването на дебата от председателя на Комисията, отношение с кратки коментари взеха н.п. Рамадан Аталай, н.п. Магдалена Ташева и н.п. Данаил Кирилов.

Председателят на Комисията отправи покана за други изказвания, след което благодари на участниците и прекрати дискусията.

След проведените разисквания, Комисията по енергетика, с 19 гласа „за“, 1 глас „против“ и без „въздържали се“, парламентарната Комисия по енергетика подкрепи представения доклад с направените уточнения изразява следното

СТАНОВИЩЕ:

Предлага на Народното събрание да приеме Доклад за дейността на омбудсмана на Република България за 2012г., № 361-00-1, внесен от Омбудсмана на Република България на 01.04/2013 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

РАМАДАН АТАЛАЙ